

نثر سرچ
بانیم سرچ

www.ketab.ir

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: بوجارزاده، مجید، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور: گاز انرژی پاک با نیم قرن تلاش پانجاهمین سال تاسیس شرکت ملی گاز
ایران / تهیه و تدوین مجید بوجارزاده، علی بهادر.
مشخصات نشر: تهران: شرکت ملی گاز ایران، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: ۱۰۱۴ ص.: مصور (رنگی).
شابک: ۵-۹۴۱۶۴-۶۰۰-۹۷۸: رایگان
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: شرکت ملی گاز ایران
موضوع: مدیران دولتی — ایران
شناسه افزوده: بهادر، علی، ۱۳۳۹ -
شناسه افزوده: شرکت ملی گاز ایران
رده بندی کنگره: 25/38HD الف/913959 ب
رده بندی دیویی: ۶۵۸/۴۰۹
شماره کتابشناسی ملی: ۴۲۰۰۰۹۳
تاریخ درخواست: ۱۳۹۵/۰۱/۱۵
کد پیگیری: ۴۱۹۹۹۶۰

عنوان: گاز انرژی پاک با نیم قرن تلاش

Gas, Clean Energy, Half a century endeavour

پدید آورندگان: مجید بوجارزاده - علی بهادر

ناشر: شرکت ملی گاز ایران - روابط عمومی

مجری طرح: موسسه هنری بهادر فیلم

گرافیک و طراحی: سید مصطفی قاری - مهدیه بهادر

ویرستاران: سعیده میری، زهرا شاهوردی، سهیلا خدادادی، ربابه عنایتی، زینب خراسانی زاده،
فاطمه رحیمی، مانیه حبیبی

چاپ اول: ۱۳۸۵

چاپ: شفق

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قطع: وزیری

تعداد صفحات: ۱۰۱۴

تصاویر: رنگی

موضوع: تاریخ شفاهی پنجاه سال فعالیت شرکت ملی گاز ایران

قیمت: اهدایی

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۱۶۴-۵-۵

ISBN = 978-600-94164-5-5

نشانی: تهران، خیابان کریم خان زند، خیابان شهید عضدی (آبان)، ساختمان مرکزی شرکت ملی
گاز ایران، صندوق پستی ۴۵۳۳-۱۵۸۷۵

تلفن: ۰۲۱-۸۴۸۷۰۰
نمبر روابط عمومی: ۰۲۱-۸۴۸۷۷۲۵۲

وب سایت: www.nigc.ir پست الکترونیکی: info@nigc.ir

هرگونه استفاده از محتوای این کتاب با ذکر منبع بلامانع است

کلیه حقوق چاپ و نشر محفوظ و متعلق به شرکت ملی گاز ایران می باشد

۱۶	پیشگفتار
۱۸	مقدمه
۲۵	مهندس بیژن زنگنه
۶۱	فصل اول: مدیران عامل
۶۳	حمیدرضا عراقی
۱۰۳	جواد اوجی
۱۲۱	عزیزالله ره‌خانی
۱۳۵	سیدرضا کسایی زاده
۱۵۵	محمد ملاکی
۱۷۷	حمدالله محمدنژاد
۲۲۱	اسدالله صالحی نوری
۲۶۳	مرحوم اسماعیل کریمیان
۲۷۷	مظفر چراچی
۲۹۱	فصل دوم: پیشکسوتان
۲۹۳	رکن الدین جوادی
۳۰۷	محمد رضا غروی
۳۲۱	محمد حسن مجرد
۳۴۱	حسن بنی کاظمی
۳۶۱	محمد باقر مطلق
۳۶۱	منصور دفتریان
۳۸۱	اصغر سهیلی پور
۴۰۱	رسول سبزواری
۴۰۵	عبدالرسول رزاقی
۴۲۳	حسن مهران
۴۳۹	یعقوب علی حسین نیا
۴۴۹	بیژن اوچانی
۴۵۹	مصطفی راز افشار

۴۶۹	حسن چاکری
۴۸۱	خسرو مینو کده
۴۹۳	اکبر امتی سیستری
۵۰۹	مرحوم بهروز کافی
۵۲۳	نیکول موسی خانیان
۵۳۱	منوچهر شمسا
۵۳۹	حسین ادیب
۵۵۱	کوروش آذری
۵۵۷	مهدا سماعیل آینه چی
۵۶۹	علیرضا تاجزاده
۵۷۷	مسعود غازی ساجشور
۵۸۵	کاظم کالالی
۵۹۹	غلامرضا نصیری
۶۰۷	روزبه لطفعلیان
۶۱۷	حسن علایی رحمانی
۶۳۳	فصل سوم: مدیران کنونی
۶۳۵	عبدالحسین ثمری میدی
۶۵۱	ناصر ابراهیمی
۶۶۷	علیرضا غریبی
۶۷۹	سید محمود حسینی پژوه
۶۸۹	محمد رضا قدسی زاده
۷۰۱	پیروز منجزی
۷۱۱	سعید پاک سرشت
۷۲۹	علی اکبر شعبانپور
۷۴۳	حسن منتظر تربتی
۷۵۹	غلامرضا بهمن نیا
۷۷۳	مسعود حسینی
۷۷۹	منوچهر طاهری
۷۹۳	محمد رضا صدیقی
۸۱۹	احمد رحیمی

۸۳۲	هادی فرهنگ
۸۴۵	حسن پایون
۸۵۵	اصغر بهتاج
۸۶۵	علی اکبر مرآتی
۸۷۹	مجید بوجارزاده
۹۱۷	محمد کرمی
۹۳۶	فصل چهارم: شرکت و پیمانکاران
۹۳۱	عبدالحسن بساق زاده
۹۴۳	سعید مهرابی
۹۵۵	حسین شریف آبادی
۹۶۹	مجید بهمنی
۹۸۱	احمد عطار
۹۹۳	ابوالقاسم مرادی
۹۹۹	هادی ترشیزی
۱۰۰۹	سیامک سلطانیان

ایران از نظر ذخایر گازی سرزمینی استثنائی به حساب می آید و به تنهایی ۱۸ درصد کل ذخایر گازی دنیا را در اختیار دارد.

شرکت ملی گاز ایران در سال ۱۳۴۴ در زمینه صدور گاز همراه به روسیه و صرفاً با اجرای یک خط انتقال از جنوب کشور به آستارا تأسیس گردید و بعد از انقلاب بنا به ضرورت نیاز کشور به گاز طبیعی و با کشف منبع عظیم پارس جنوبی به مرور با اجرای صدها کیلومتر شبکه و توسعه ایستگاه انتقال کلیه شهرها و اکثر روستاها و صنایع و نیروگاه ها به گاز به یک شرکت بزرگ تبدیل شد.

این شرکت به عنوان بخش اصلی و موتور محرکه ی اقتصاد کشور دارای ظرفیت های فراوانی است که بهره گیری کامل و درست از آن ها می تواند راهگشای بسیاری از مسائل باشد، از جمله می توان به افزایش درآمد ارزی برای کشور از طریق صادرات گاز و همچنین کمک به صادرات نفت با جایگزینی گاز به جای فرآورده های نفتی و تزریق به چاه های نفت و ایجاد ظرفیت های جدید اقتصادی و صنعتی و بستر سازی برای استفاده از فناوری و کسب تجربه مدیریت کلان کشور نام برد.

بی تردید در طول نیم قرن عمر شرکت گاز منابع انسانی ارزشمند شرکت منشا و محور رشد این صنعت عظیم بوده و هستند. اکنون، شروع نیم قرن دوم حیات شرکت گاز مصادف است با تغییر ماموریت شرکت ملی گاز و این شرکت بایستی خود را برای ماموریت مهمتر که همانا مدیریت تامین گاز کشور با معیارهای امنیت، عرضه و کسب رضایت مشتریان و تعهد به حفظ محیط زیست از طریق هماهنگی زنجیره ارزش صنعت گاز بر مبنای محاسبات تجاری و تحقق عملکرد برتر و از همه مهمتر مسئولیت

اجتماعی شرکت آماده نماید. از سوی دیگر ورود به بازارهای جهانی با بهره گیری از موقعیت ژئوپولیتیکی کشور یکی دیگر از ماموریت های مهم شرکت ملی گاز می باشد. بدیهی است برای اجرای ماموریت های فوق، تغییرات اساسی در ساختار شرکت نیز بایستی متناسب با شرایط به وجود آید.

برگزاری جشن پنجاه سالگی شرکت ملی گاز بهانه ای بود تا با کسانی که در گذشته در این شرکت نقش اساسی داشته اند مصاحبه ای انجام گیرد و اینک خلاصه ی آن به صورت مکتوب در چهار فصل در اختیار شما قرار داده شده است تا با درک و شناخت از تجربه گذشتگان، چراغی برای آینده در دست وجود داشته باشد.

ای آنکه پس از ما به ته مهلت دادند	یک چند تو را فرصت دولت دادند
خدمت ز خلوص پیر به کن این ملت	ما را ز سپاس خود خجالت دادند

موفق باشید
حمیدرضا عراقی

مقدمه

از سال ۱۳۸۶ میلادی که نخستین چاه نفت ایران در مسجد سلیمان به نفت رسید، حجم زیادی از گازهای همراه به علت بعد مسافت بین منابع تولید و نقاط مصرف و بالا بودن هزینه سرمایه گذاری و پایین بودن مصرف که تنها محدود به مناطق جنوب می شد، سوخته و به هدر می رفت. در واقع، بیش از ۵۰ سال این گازها می سوخت و استفاده ای از آن نمی شد. در سال ۱۳۴۴ شمسی طی قراردادی در مقابل احداث کارخانه ذوب آهن توسط شوروی سابق در ایران، قرار شد گازهای همراه نفت پالایش و با خط لوله به شوروی سابق منتقل شود. مطالعات گسترده ای انجام و پروژه خط لوله سراسری اول موسوم به IGAT1 اجرا و به بهره برداری رسید. به دلیل اینکه نیاز بود کلیه امور مرتبط با گاز توسط یک سازمان انجام شود، شرکت ملی گاز ایران در اسفند ماه ۱۳۴۴ متولد شد تا پاسخگوی مسئولیت ها و اهداف بزرگ صنعت نفت در آینده باشد. هم اکنون این شرکت یکی از چهار شرکت اصلی وزارت نفت است که به بخش بسیار بزرگی از اهداف خود رسیده است و با نیم قرن تجربه آماده برداشتن گام های بلندتری برای شکوفایی اقتصادی جمهوری اسلامی ایران می باشد.

از آنجائیکه در پایان سال ۱۳۹۴ شرکت ملی گاز ایران وارد پنجاهمین سال تاسیس خود شد این ضرورت ایجاب می کرد تا تاریخ شفاهی پنجاه سال فعالیت این شرکت گردآوری شود تا به عنوان سندی برای آیندگان باقی بماند. برای رسیدن به این مقصود پیشنهاد های گوناگونی مطرح شد تا اینکه در جلسات مکرر شورای مدیران شرکت به این جمع بندی رسیدیم که با ۵۰ نفر از مدیران و پیشکسوتان این صنعت

به گفتگو بپردازیم. کتاب پیش رو حاصل تلاش جمعی زیادی از همکارانی است که به این مهم جامه عمل پوشانده اند.

نخست کار پژوهش برای انتخاب افراد شاخص با وسواس زیاد و توسط نمایندگان بخش های مختلف عملیات، گازرسانی، منابع انسانی، مهندسی و توسعه گاز آغاز و افراد برگزیده شدند، در این مسیر ممکن است تنی چند از عزیزان از قلم افتاده باشند و یا برای پدیداورندگان این اثر به عللی توفیق حاصل نشد، تا نقطه نظرات آنان در کتاب درج گردد؛ اما در حد توان تلاش زیادی برای گفتگو با افراد شاخص و موثر در رویدادهای مهم پنجاه سال گذشته گاز انجام و در حدود شش ماه تلاش با وقفه جلسات مختلفی برای نشست با ایشان برگزار شد.

ابتدا گفتگوهای همه همانان بصورت تصویری ثبت و ضبط شد. در ۶۲ جلسه با ۶۲ تن از مدیران، پیشکسوتان و مسئولین شرکت های مرتبط با شرکت ملی گاز ایران بیش از سه هزار دقیقه گفتگو انجام شد که پس از به رشته تحریر درآمدن و اصلاحات متعدد هم اکنون گزیده و پیش روی شماست. پس از مشورت های لازم و به علت حجم بالای مطالب، قطور شدن کتاب و تکرار برخی موضوعات به این جمع بندی رسیدیم که محتوای بخش های غیر ضرور پالایش و بجای سادگی نیز از محتوای مطالب مطرح شده تیتراهای مرتبط انتخاب شود بنابراین تیتراهای برگزیده شده، توسط گردآورندگان کتاب به نگارش درآمده و میهمانان ارجمند دخل و تصرفی در آن نداشته اند. تجربیات ارزشمند مدیریتی، تخصصی، دانش فنی، خاطرات تلخ و شیرین، نقاط تاریک و نیز فراز و فرودهای صنعت گاز در بیان نخبگان این صنعت، طی پنجاه سال گذشته سرانجام بخشی از تاریخ شرکت ملی گاز ایران را به ثبت رسانده اند و این مجموعه گرانسنگ نتایج بیش از شش ده سال روی خوانندگان گرامی است.

ذکر این نکته خالی از لطف نیست که انجام مصاحبه با مدیران و میهمانان محترم تا اسفندماه ۱۳۹۴ انجام شده است و ممکن است در مقطع زمانی چاپ کتاب که خرداد ماه سال ۱۳۹۵ خواهد بود، برخی از ایشان به افتخار بازنشستگی نایل آمده و یا در مدیریت دیگری به جز آنچه در زمان مصاحبه بیان کرده اند مشغول ایفای وظیفه باشند.

پیش تر از همه مصاحبه شوندگان و مدیران ارجمند به دلیل اشتباهات ناخواسته ای که ممکن است در پیاده شدن مطالب، تایپ و یا چینش مجدد آن ها به وجود آمده باشد عذرخواهی نموده و خواهشمندم موارد مدنظر را برای اصلاح در چاپ بعدی کتاب به روابط

عمومی شرکت ملی گاز ایران ارسال فرمایند.

بدون شک بسیاری از همکاران و کارکنان محترم شرکت ملی گاز ایران نیز خاطرات بسیاری در طول دوران خدمت خود دارند که در صورت تمایل و مفید بودن برای ثبت در تاریخ شرکت از انتشار و چاپ آن در آینده استقبال می کنیم.

این مجموعه به مناسبت پنجاهمین سال تاسیس شرکت ملی گاز ایران و با حمایت بی شایه مدیران ارجمند شرکت ملی گاز ایران و به خصوص جناب آقای مهندس عراقی مدیر عامل محترم شرکت ملی گاز ایران و اعضای محترم هیئت مدیره و نتیجه تلاش جمعی و گروهی همکاران گوناگون در مدیریت های مختلف شرکت و به خصوص همکاران ارجمند در روابط عمومی شرکت ملی گاز ایران و با همکاری موسسه نشر بهار فیا می باشد که از کلیه این عزیزان قدردانی می نمایم.

کتاب "گاز، آبی که با نیم قرن تلاش" با پنجاه روایت را تقدیم می کنیم به کارکنان شریف شرکت ملی گاز ایران، از گذشته ی دیروز تا طلوع فردای صنعت گاز.

خدایا چنان کن سرانجام کا
تو خشنود باشی و ما رستگار

مجید بوجارزاده

رئیس هیئت مدیره شرکت ملی گاز ایران

خرداد ۱۳۹۵